

Европейски съюз

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

НАРЪЧНИК

С ДОБРИ ПРАКТИКИ

В СЕКТОР ЗЕМЕДЕЛИЕ

**(вкл. био земеделие и производство,
свързано със земеделска продукция)**

*Местна Инициативна Група
„Кирково-Златоград” -
в подкрепа на местното развитие*

Уважаеми Читателю,

С отварянето на настоящия Наръчник, Вие демонстрирахте ангажираността си към настоящето и бъдещото на своето населено място. Той споделя успешни практики в областта на земеделието – вкл. за биопроизводство, за партньорство, за прилагане на нови и перспективни решения.

Тези практики са реални. Зад тях стоят усилията, успехите, историите и проблемите на конкретни хора. Тези практики не са еднократни, а се превръщат в устойчива традиция. Те могат да дадат идея за всеки, който желае да бъде активен или да промени живота около себе си.

„Да бъда активен” - това е Възможност, това е Кауза.

Съдържание

1	ЗА КОГО Е ТОЗИ НАРЪЧНИК?	4
2	ЗА „ЛИДЕР“ И „ВОМР“	5
3	КАК ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ ПРОИЗВОДИТЕЛИ ЩЕ ПОЛУЧАТ ПОДКРЕПА ОТ СТРАТЕГИЯТА ЗА ВОДЕНО ОТ ОБЩНОСТИТЕ МЕСТНО РАЗВИТИЕ	9
4	СПОДЕЛЕНИ ДОБРИ ПРАКТИКИ.....	15
	БЪЛГАРИЯ: Млечни продукти „Алфатар“ – Органично фермерство https://alfatar-milk.com/	16
	ГЪРЦИЯ: Thesgala – Иновативна дистрибуция на продукти.....	18
	УНГАРИЯ: Color-Chips Kft - Селективен процес на размножаване.....	20
	БЪЛГАРИЯ: „Атлантик Уей“ ЕООД – Производствен процес с нулев отпадък http://atlanticway.eu/	22
	ЛАТВИЯ: Peppermint House – Проследяемостта като маркетингов инструмент	25
	ЛАТВИЯ: Baltic Dairy Board Ltd. – Съставки за функционални храни	26
	ВЕЛИКОБРИТАНИЯ: Beck Hill Farm Ltd. – Прецизно замеделие	29
	БЪЛГАРИЯ -: Развитие на стопанство за отглеждане на пчелни семейства.....	34
	Пивоварна ‘Kosour’ - Създаване на места за настаняване и кухня, Чехия.....	35
	Производство на пресни билки за експортните пазари, Португалия.....	36
	НОВА УСЛУГА „ПРОИЗВОДСТВО НА СОКОВЕ“ В ОБЩНОСТТА ИКСКИЛЕ, ЛАТВИЯ	37
	СЪВМЕСТНИ ДЕЙНОСТИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ПАЗАРА НА БИО-ПРОДУКТИ, СЛОВЕНИЯ	37
	БЪЛГАРИЯ - «ПРЕДЛАГАНЕ НА ПАЗАРА НА ПРОДУКТ С ВИСОКО КАЧЕСТВО ОТ МЕСНИ ПРОДУКТИ И ПОЛУФАБРИКАТИ», ТРОЯН.....	38
	„ПОВИШАВАНЕ НА КОНКУРЕНТО-СПОСОБНОСТТА НА "ВЕЛЕВИ 11", РАЗЛОГ.....	39
	ПРОЕКТ „МЕДЕНА КЪЩА "МИХОВИ", С. ПРИЛЕП	39
	ПРОЕКТ „МОДЕРНИЗИРАНЕ НА ЗЕМЕДЕЛСКОТО СТОПАНСТВО”, РАКОВСКИ	40
	ПРОЕКТ “ДОСТАВКА НА ЗЕМЕДЕЛСКА ТЕХНИКА И ПРИКАЧЕН ИНВЕНТАР”, ХАРМАНЛИ.....	40
	ПРОЕКТ „БИОЛОГИЧНО ЗЕМЕДЕЛИЕ“, БЕЛГИЯ.....	41
	ПРОЕКТ БИО ФЕРМА И ПРОИЗВОДСТВО НА ЛЕНЕНО МАСЛО.....	44
5	ВМЕСТО ЗАКЛЮЧЕНИЕ – ПРЕПОРЪКИ ЗА НАСЪРЧАВАНЕ НА ЗАЕТИТЕ В ЗЕМЕДЕЛИЕТО	46
6	СТРАТЕГИЯ НА ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ „ОТ ФЕРМАТА ДО ТРАПЕЗАТА“ И ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВОТА НА СЛЕДВАЩИЯ ПРОГРАМЕН ПЕРИОД ЗА ЗЕМЕДЕЛИЕТО... ..	48

1 ЗА КОГО Е ТОЗИ НАРЪЧНИК?

Настоящият Наръчник е предназначен за икономически активни лица, които развиват или биха желали да реализират своя успешна бизнес идея в сектора на Земеделието. Той е особено ценен за кандидати и изпълнители по проекти, включително чрез мерки на МИГ Кирково-Златоград. В наръчника могат да бъдат намерени успешни идеи, практически подходи и форми на реализация, които да провокират за по-ефективен и успешен бизнес.

Споделените практики разкриват не само резултати, решения и ползи, но и стъпките, трудностите и предизвикателствата, които са срещнали предприемачите. Затова те очертават реалистична картина на успели лица в областта на земеделието и животновъдството (както производство, така и преработка). Те откриват завесата за ефективен проект, печеливш бизнес и доволен предприемач. Акцентират и върху необходимите усилия, за да се случи това.

ЗАЩО НАРЪЧНИКЪТ МОЖЕ ДА БЪДЕ ПОЛЕЗЕН?

- Насърчава тези, които търсят новости, нетрадиционни подходи и решения;
- Показва нови технологии, продукти и организационни форми;
- Създава усещане за сигурност с демонстрирането за реализирани и приложение практики;
- Подпомага активните участници в местното развитие;
- Обвързва споделените практики, възникналите нови идеи с възможност за реализация на някои от тях, чрез подготовка и участие с конкретни проектни предложения, особено по мерки 4,1 за инвестиции в земеделието и 4,2 за преработка и маркетинг на селскостопански продукти на МИГ ;
- Привлича публичен (от безвъзмездната помощ) и частен (на бенефициентите) ресурс в подкрепа на територията, подобряване на нейния облик, условията за бизнес и качеството на живот;
- Показва перспективите за развитие отделен бизнес, както и за специфичен отрасъл от двете общини.

2 ЗА „ЛИДЕР” И „ВОМР”

„ЛИДЕР” е част от политиката за развитие на селските региони в ЕС, чиято основна цел е придобиване на повече самостоятелност и разнообразяване живота на хората в селските региони. „ЛИДЕР” е подход за развитие на селските райони, който с Регламент 1698 на Съвета /ЕС/ става задължителен елемент от Политиката за развитие на селските региони на ЕС и националните Програми за развитие на селските райони.

Принципите на Подхода ЛИДЕР:

Изисквания за прилагане на подхода ЛИДЕР:

- Прилага се само на територията на селски райони при подкрепа от ЕЗФРСР
- Подходът няма да се прилага в рамките на градовете, подпомагани от ОПРР по линия на устойчивото градско развитие.
- Безвъзмездната финансова помощ се отпуска за прилагане на операции в рамките на стратегии за водено от общностите местно развитие.
- Целевата територия да обхваща население между 10 000 и 150 000 жители ;
- Липса на припокриване на една и съща територия от различни МИГ;
- Кохерентност на територията;
- Партньорство между общините, частния сектор и гражданските организации на целевата територия, като никоя от групите не представлява повече от 49% от имащите право на глас в общото събрание;
- Наличие на доказателства за проведени действия по формиране на публично-частното партньорство и осигуряващи представеност;
- Съдържанието на СМР да е в съответствие с член 33 на Регламент 1303/2013

ВОДЕНО ОТ ОБЩНОСТИТЕ МЕСТНО РАЗВИТИЕ (ВОМР)

Воденото от общностите местно развитие (ВОМР) като цяло е инструмент за участието на гражданите на местно равнище в разработването на отговори на социалните, екологичните и икономическите предизвикателства, пред които сме изправени днес. ВОМР е подход, който изисква време и усилия, но със сравнително малки финансови инвестиции, може да окаже значително влияние върху живота на хората и да генерира нови идеи и обща отговорност за въвеждането им в практиката.

ВОМР е метод за включване на партньори на местно равнище, включително на гражданското общество и местните икономически участници в разработването и прилагането на местни интегрирани стратегии, които помагат на своите региони и спомагат за преход към по-устойчиво бъдеще. Той може да покаже на местните общности, че могат да

предприемат конкретни стъпки към форми на икономическо развитие, които са по-интелигентни, по-устойчиви и по-приобщаващи в съответствие със стратегията Европа 2020.

Местното развитие, водено от общността е:

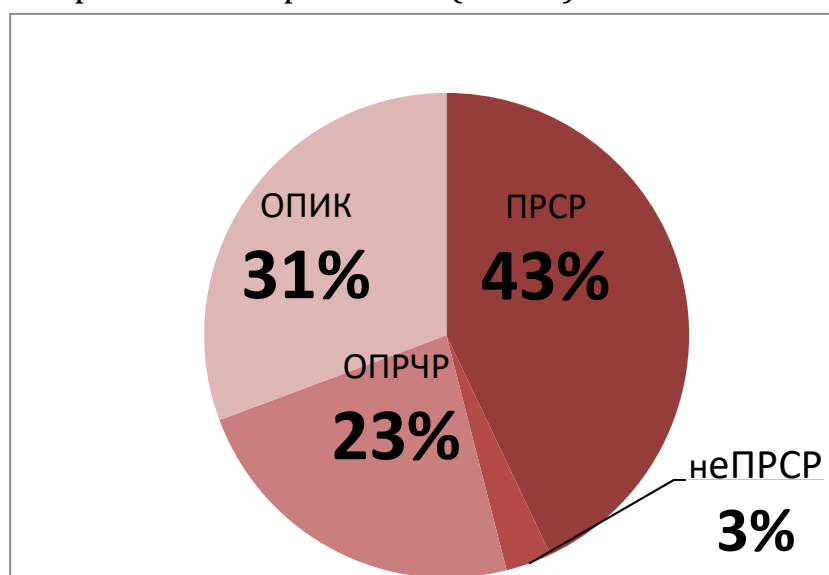
- фокусирано върху конкретни подрегионални територии;
- водено от местни групи за действие, съставени от представители на публичния и частния местен социално-икономически интерес, като на ниво вземане на решения нито публичният сектор, съгласно определението в националните правила, нито която и да било от групите, представляващи конкретните заинтересовани страни, представлява повече от 49 % от правата на глас;
- се извършва чрез интегрирани и многосекторни стратегии за местно развитие, основани на характеристиките на района;

Местното развитие е разработено, като се имат предвид местните потребности и потенциал, включва иновативни характеристики, изграждане на мрежи и където е целесъобразно – сътрудничество.

Подходът „Водено от общностите местно развитие” (ВОМР) се прилага в програмен период 2014-2020, като съдържа и нови условия и правила.

Кои са новостите в настоящия период?

Възможност за многофондово финансиране - според нуждите и желанието на местната общност за развитие на териториите. За територията на МИГ Кирково Златоград са включени мерки, финансирани от три фонда - Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони (ПРСР), Европейски социален фонд (ОП РЧР), Европейски фонд за регионално развитие (ОПИК).

ФОНД	БЮДЖЕТ, хил. лв
ПРСР	2 738
Не-ПРСР	196
ОПРЧР	1 486
ОПИК	1 956
ОБЩО	6 376

В резюме, за ВОМР може да се каже:

- Отдолу-Нагоре"; този принцип подобрява резултатите, постигнати от традиционните, централизирани подходи;
- Местната общност формулира, избира и одобрява;
- Налице са интегрирани и многосекторни стратегии за местно развитие - СВОМР (характеристики - потребности –потенциал);
- Стратегиите включват мерки от ПРСР и другите оперативни програми;
- Изпълняват се проектни предложения в рамките на одобрените стратегии;

3 КАК ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ ПРОИЗВОДИТЕЛИ ЩЕ ПОЛУЧАТ ПОДКРЕПА ОТ СТРАТЕГИЯТА ЗА ВОДЕНО ОТ ОБЩНОСТИТЕ МЕСТНО РАЗВИТИЕ

Земеделието е важен отрасъл свързан с изхранването на населението и осигуряващ суровини на леката и хранително-вкусовата промишленост.

Основни фактори за развитие на земеделието са: Природни фактори, Географски и Социално-икономически фактори, които:

- Влияят върху количеството, качеството и цената на земеделието
- Влияят чрез участието и политиката на държавата, развитието и разположението на предприятията.

Какви са пазарните позиции на земеделските стопанства в т.нар. „чувствителни сектори“

На територията на МИГ земеделските стопанства са много, но малки на брой, и немалка част от тях са полупазарни или дори натурални. Този мащаб е предопределен от характера на територията, където земеделските парцели са малки и разпокъсани.

Най-сериозно застъпени на територията на МИГ са стопанствата, които отглеждат зърнени и технически култури и в по-малка, но приблизително еднаква степен, фуражни култури, зеленчуци, картофи, овощни видове и други трайни насаждения. Най-малко стопанства са заети в отглеждането на лозя.

Условията за сравнително конкурентоспособно земеделие на територията се свързват в голяма степен с по-интензивна диверсификация на стопанствата към т.нар. чувствителни сектори.

Земеделието се разделя на:

Растениевъдство

Животновъдство

Растениевъдството включва производството на различни култури:

Зърнопроизводство - заема половината от обработваемата земя в страната, като производство на: Пшеница, ечемик и царевица - съсредоточено производство в Дунавска равнина, Бургаска низина, Старопланинско поле, Ямболско поле и др., Овес – Родопи, Стара планина, Ориз – Пазарджишко- Пловдивско поле;

Технически култури - те се групират на тютюн, маслодайни (слънчоглед, фъстъци), етерично-маслодайни (мента, роза, лавандула), захародайни (захарно цвекло) и влакнодайни (лен, памук). Техническите култури са взискателни към почвата и климата, затова в Северна България се отглеждат широколистен тютюн и захарно цвекло, а ориенталски тютюн – в Източните Родопи. Западна България е благоприятна за отглеждане на студенолюбивия лен.

Зеленчукопроизводство - той е традиционен отрасъл. Според мястото на производство бива 2 вида – полско и оранжерийно, а според прибирането на продукцията – ранно, средноранно и късно производство. Това е най-трудоемкия отрасъл. С най-голямо значение са доматиите, пиперът, лукът и зелето. Към отрасъла се включва производство на дини, пъпеши и картофи. Отглеждането на многогодишни трайни насаждения изисква налични капитали и след това осигурява добри доходи. Главно производител на овощия са Горнотракийската низина. Северна България произвежда 2/3 от кайсиите и малините. Лозята се отглеждат у нас на слънчеви терени.

Фуражни култури – развитието на съвременното животновъдство е невъзможно без фуражните култури. Отглеждат се силажни култури (царевица, репка) и тревни култури (люцерна и детелина). Ливадите са в полупланинските и планинските земи.

Трайни насаждения: Лозя , Овощни видове

През настоящия програмен период Местните Инициативни Групи имат възможност отново да прилагат на своите територии стратегии за развитие., чрез подхода „ВОДЕНО ОТ ОБЩНОСТИТЕ МЕСТНО РАЗВИТИЕ“ („ВОМР“). Самото име на ВОМР подсказва, че стратегиите за развитие се разработват от местната общност, в полза на местната общност.

В процеса на осъществяване на проучвания и анализи на територията, а също така и при осъществяване на дейностите за информиране и консултиране, една от основните заинтересовани страни, които бяха идентифицирани на територията бяха земеделските стопани. Затова в настоящия материал ще се представят възможностите, които предоставя стратегията за ВОМР в подкрепа на земеделските стопани.

Основната мярка, по която могат да кандидатстват производителите е мярка **4.1. „Подкрепа за инвестиции в земеделски стопанства“**.

Допустими кандидати:

За безвъзмездна финансова помощ могат да кандидатстват лица, които към датата на подаване на проектното предложение са:

1. Земеделски стопани. (физически и юридически лица). Кандидатите за подпомагане следва да са регистрирани земеделски производители в съответствие със Закона за подпомагане на земеделските производители. Кандидатите, юридически лица следва да докажат приход от земеделска дейност и/или приход от услуги директно свързани със земеделска дейност и/или преработка на земеделска продукция и/или участие и подпомагане по схемата за единно плащане на площ. Изискването не се прилага за кандидати създадени до 1 година преди кандидатстването за проекти с инвестиции в сектор „животновъдство“, сектор „плодове и зеленчуци“, производство на „етерично – маслени и медицински култури“.

2. Признати групи производители и признати организации на производители на земеделски продукти или такива, одобрени за финансова помощ по мярка 9 „Учредяване на групи и организации на производители“ от ПРСР 2014-2020 г.

3. За подпомагане само за проекти за колективни инвестиции могат да кандидатстват и юридически лица, регистрирани по Търговския закон и/или Закона за кооперациите.

Земеделски стопани трябва да отговарят на следните условия:

- да са регистрирани като земеделски стопани съгласно чл.7, ал.1 от Закона за подпомагане на земеделските производители;
- минималният стандартен производствен обем на земеделското им стопанство да е не по-малък от левовата равностойност на 2 000 евро ИЛИ юридически лица, които отговарят на условията за кандидатстване.

Подкрепата ще бъде насочена към инвестиции, свързани с:

- Модернизация и механизация /инвестиции във физически активи/ пряко свързана с намаляване на производствените разходи и повишаване производителността на труда;
- Модернизация, механизация и инвестиции дейности, свързани с мярка „Агроекология и климат“ и мярка „Биологично земеделие“;

- Постигане съответствие с нововъведени стандарти на Общността приложими за съответните стопанства;
- Подобряване на енергийната ефективност на стопанствата;
- Съхранение на земеделската продукция с цел запазване качеството на продукцията;
- Машини и съоръжения за опазване на околната среда, включително за съхранение на оборска тор;
- Недвижима собственост свързана с дейността на земеделските стопанства;
- Създаване и/или презасаждане на трайни насаждения, десертни лозя, медоносни дървесни видове за производство на мед и бързорастящи храсти и дървесни видове за производство на биоенергия;
- Производство на енергия от възобновяеми енергийни източници за нуждите на земеделските стопанства.

Другата мярка, по която могат да кандидатстват производителите е мярка ***4.2. Подкрепа за инвестиции в преработката, предлагането на пазара и/или развитието на селскостопански продукти***

1. Земеделски стопани (физически и юридически лица). регистрирани съгласно Наредба № 3 от 1999 г. за създаване и поддържане на регистър на земеделските стопани (ДВ, бр. 10 от 1999 г.)(Наредба № 3 от 1999 г.), чийто минималният стандартен производствен обем на земеделското им стопанство е не по-малко от левовата равностойност на **2 000 евро**.

2. Признати групи или организации на производители или такива, одобрени за финансова помощ по мярка 9 "Учредяване на групи и организации на производители" от ПРСР 2014 – 2020 г.;

3. Еднолични търговци и юридически лица, различни от кандидатите по т. 1 и т. 2. (физически и юридически лица), които са микро, малки и средни предприятия.

Земеделски стопани трябва да отговарят на следните условия:

- Допустими са само кандидати със седалище за ЮЛ и постоянен адрес за физическите лица на територията на МИГ Кирково-Златоград. Не е допустим получател на финансова помощ клон на юридическо лице или на едноличен търговец, ако юридическото лице или

едноличният търговец, открил клона, не отговаря на изискванията на предходното изречение.

- Кандидатите по т. 2 и 3, трябва да са регистрирани по Търговския закон или Закона за кооперациите.
- Кандидатите по т.1 - земеделски стопани, представят Регистрационна карта, издадена по реда на Наредба №3 от 1999 г. и анкетни формуляри към нея.
- Минималният стандартен производствен обем на земеделското стопанство по т. 1 се доказва с декларация по образец ,за изчисление на минималния стандартен производствен обем на стопанството през текущата стопанска година към момента на кандидатстване.

Подкрепата ще бъде насочена към инвестиции, свързани с:

1. Внедряване на нови и/или модернизиране на наличните мощности и подобряване на използването им, *и/или*
2. Внедряване на нови продукти, процеси и технологии, *и/или*
3. Намаляване на себестойността на произвежданата продукция, *и/или*
4. Постигане на съответствие с нововъведени стандарти на ЕС, *и/или*
5. Подобряване на сътрудничеството с производителите на суровини, *и/или*
6. Опазване на околната среда, включително намаляване на вредните емисии и отпадъци, *и/или*
7. Подобряване на енергийната ефективност в предприятията, *и/или*
8. Подобряване на безопасността и хигиенните условия на производство и труд; *и/или*
9. Подобряване на качеството и безопасността на храните и тяхната проследяемост; *и/или*
10. Подобряване на възможностите за производство на биологични храни чрез преработка на първични земеделски биологични продукти.

ПОДБОР И ОДОБРЕНИЕ НА ПРОЕКТИ КЪМ СВОМР:

МИГ извършва предварителна подготовка на документацията и условията за кандидатстване, като информира местната общност за всички аспекти от проектните процедури. МИГ организира приема на проектни предложения и тяхната оценка в Информационната система

ИСУН 2020. Решението за приемане списъка на одобрените и отхвърлени предложения се взема от УС на МИГ, а цялостната процедура се одобрява от УО на съответната програма, а – за проектите по ПРСР – от РА наДФЗ.

4 СПОДЕЛЕНИ ДОБРИ ПРАКТИКИ

КАКВО Е ДОБРА ПРАКТИКА?

Един проект се определя за добра практика, ако съществува пряка връзка между извършените дейности и очаквания краен резултат.

Споделянето на добри проекти/практики позволява да се учим от опита на другите и да използваме натрупаните знания в нашите собствени дейности, а разпространението им допринася за позитивния имидж на ПРСР 2014-2020, както и за информирането на широката общественост за ползите от политика за развитие на селските райони и приносът на Европейски земеделски фонд за развитието на селските райони (ЕЗФРСР).

Успешните истории по ПРСР 2014-2020 могат да служат като източник за вдъхновение и пример, както и да подсказват нови/иновативни подходи за разрешаването на съществуващи проблеми.

ИНОВАТИВНИ ТЕХНОЛОГИИ В СЕКТОР ЗЕМЕДЕЛИЕ:

Иновативни производствени технологии:

- Органично фермерство
- Прецизно земеделие
- Системи за устойчивост на култури
- Нови култури
- Функционални храни

Технологии, спомагащи за дистрибуцията на продуктите:

- Електронни платформи за промотиране и износ на продукцията
- Онлайн системи за поръчка и доставка
- Проследяемост на храните като маркетингов инструмент

Технологии, поддържащи безопасността на продуктите:

- Умни измервателни уреди и Интернет на нещата
- Вътрешни системи за проследяване на продуктите и проследяването като инструмент за управление на веригата на доставки
- Селективен процес на развъждане

Ситуация/цели

В светлината на новия пазарен потенциал за био храни в България и за да задоволи потребностите на клиентите, млечната фирма „Алфатар“ проектира и внедрява напълно затворен

цикъл на производство и осигуряване на качеството на крайните си продукти, без да използва изкуствени торове, консерванти и др. ензими и всякакви изкуствени добавки. Специализацията на фирмата в биологични продукти, като мляко, кисело мляко, зеленчуци и ядки, се дължи на личния интерес на нейните собственици към технологията, целяща постигане на положително въздействие върху околната среда и ефективност на ресурсите в производството. За постигане на целите им е предоставен вътрешен капитал от фирмата и нейните собственици. Частно и външно финансиране, включващо инвеститори, рисков капитал и заеми, също се изисква за изпълнение на този проект.

Решение

Млечните продукти под марката „Алфатар“ се произвеждат от млекопреработвателната фирма „Профърм Груп ООД“. Суровото мляко и суровината за производството им се произвеждат в стопанствата на Пламен Иванов Димитров, които се намират в района. Въпреки че това са отделни компании за счетоводни цели, всички те имат един и същи собственик, гарантирайки качество в целия процес. По-конкретно, кравефермите се хранят с царевичен силаж, зърно и люцерна, които са засадени и отглеждани на собствената земя на фирмата. Във всички културни дейности се използват биологични земеделски практики. След доенето млякото се транспортира до мандрата, където се преработва. Крайните продукти се прехвърлят в магазините на „Алфатар“, като се използва транспортът на фирмата (четири хладилни микробуса), осигуряване на високо качество в транспортните условия и изграждане на

едновременно по-силна марка. Имайки напълно затворен цикъл на производство и търговия, „Профърм Груп ООД“ предлага на своите потребители първокласни продукти с високо качество и прозрачност по отношение на техния произход. Най-добри цени се постигат и за биологичните продукти поради ограниченото присъствие на посреднически органи и предприятия в производството, дистрибуцията, транспорта и търговията.

Бариири/срещани трудности

Недостигът на публично финансиране е основната трудност, с която се сблъсква фирмата. Въпреки че ЕС подкрепя биологичното земеделие с подходящи програми за финансиране, малките производители не ги намират за много ефективни поради бюрокрацията, многото документация и таксите, съпътстващи процеса на финансиране. Производителите на „Алфатар“ също се сблъскват с трудности при намирането на персонал с подходящи умения и знания в техниките за биологично земеделие и пазара на биологични храни. Хората, които участват в този случай, смятат, че все още не са преодолели тези бариири, заявявайки, че биологичното земеделие изисква време, инвестиции, опит и обучение, за да постигне предвидените резултати. Политическата подкрепа е най-важният фактор за превръщането на технологиите за биологично земеделие в предпочитана технология за малките селски фирми.

Основно постигнато въздействие/ползи

Техниките за биологично земеделие и затвореният производствен цикъл, приети от фирмата, водят до по-високо качество на продуктите, предлагани от Профърм Груп ООД, като правят достъпна здравословна храна за хората в региона. Използването на хербициди е сведено до минимум, а емисиите на парникови газове значително намалени. Силно положително въздействие се забелязва и при произвежданите отпадъци, енергийната ефективност, качеството на водата и ерозията на почвата по време на производствения процес. Производителността е леко намалена между 2014 и 2016 г., въпреки че конкурентоспособността на фирмата е подобрена поради по-силното име на марката и качеството на продуктите, което води до по-високи продажни цени.

Потенциал за трансфер

С напредването на пазара на биологични храни се увеличават възможностите за малките и средни предприятия в сектора на земеделието и производството на храни и напитки. През последните години предпочитания на потребителите към екологично чистата и здравословна храна се увеличават. Тъй като потребностите, насочени към биологичното земеделие, са общи за много МСП в сектора на земеделието в различни региони / страни в ЕС, потенциалът за преносимост на тази технология е много голям и възпроизводимостта на въздействието може лесно да се постигне.

ГЪРЦИЯ: Thesgala – Иновативна дистрибуция на продукти

Ситуация/цели

Асоциацията THESgala в региона на Тесалия е създадена с визията да предлага висококачествено мляко и млечни продукти на потребителите на високо конкурентни цени и да подкрепя регионалните малки и средни предприятия за достъп до нови пазари, за да станат по-конкурентоспособни. 100 производители на говеда с 50 единици за производство на краве мляко в регионите Тесалия и Македония са членове на асоциацията THESgala. Общото производство на мляко е 120 тона на ден, което съответства на приблизително 10% от местното производство.

Държава: Гърция

Град: Кардица

Индустрия: Животновъдство

Брой служители: 50-249

Годишен оборот: От 10 до 50 милиона евро

Категория на внедрената технология: иновативна продуктова дистрибуция

Година на внедряване: 2013

Източник:

<http://www.thesgala.gr/>

За да постигне целите си, THESgala трябваше да намери решение за намаляване на разходите за производителите в региона, като предприеме предварително икономия от мащаба и ресурсите. Земеделските стопани в региона се затрудняват с продажбата на своите продукти извън Тесалия поради високите разходи за дистрибуция, транспорт и промоция и очевидния кратък период на живот на млякото и млечните продукти.

Решение

През 2013 г. THESgala внедрява иновативна система за дистрибуция в световен мащаб, като използва автомати за продажба на мляко, позволявайки на потребителите да купуват прясно мляко директно от ферми 24/7. Потребителят има възможност да намери пълномаслено и нискомаслено мляко и шоколад, пресни и с високо качество. Всеки ден пряското мляко от фермите в Тесалия и Македония пристига директно до потребителя чрез млекопреработвателните машини по-малко от 24 часа след производството му. Млякото се пастьоризира в модерни, сертифицирани съоръжения на асоциацията THESgala. Този затворен цикъл на производство и дистрибуция се осъществява при непрекъснати охлаждащи съоръжения и процеси, при които млякото не влиза в контакт с околната среда, запазвайки максимално своите хранителни компоненти. В допълнение към пряското мляко, потребителите могат да намерят и бяло краве сирене, полутвърдо сирене, гюре и кисело мляко във автоматите на THESgala. Всички продукти са 100% натурални и от краве мляко, произведено в Тесалия и Македония. Успехът на THESgala зависи преди всичко от ползотворните взаимодействия и сътрудничеството между асоциацията, производителите, службите за доставка и експертите по технологии и индустрия. Първоначално наличието на вътрешен капитал от асоциацията THESgala е много важно за стартирането на проекта. Независимо от това, най-важният фактор за успеха на този случай беше наемането на нови служители и външни сътрудници със съответните знания и умения и вдъхновението да го направят.

Бариери/срещани трудности

Най-голямото затруднение при изпълнението на проекта THESgala е да се намерят и наемат хора със съответните умения, включително креативност, управление на иновациите, проверка и осигуряване на качеството и умения за работа в мрежа. Предизвикателства, свързани със сътрудничеството по веригата за доставки, наличието на първоначално финансиране и конкуренцията в бранша, също са срещнати в началото. Всички тези бариери са преодолени поради последователността на асоциацията в целта, участието на експерти и външни консултанти, продуктивното партньорство с големи мандри, доставчици и други местни кооперации в областта, както и специално внимание и инвестиции в качеството на продуктите.

Основно постигнато въздействие/ползи

МСП, които участват в асоциацията THESgala, се възползват от икономии от мащаба относно дистрибуцията на продуктите, намалявайки разходите за промоция и дистрибуция и увеличавайки своята производителност. Чрез автоматите THESgala, фермерите имат възможност за достъп до нови пазари извън техните регионални граници, като значително увеличават своята конкурентоспособност. Тъй като потребителите, които използват автоматите, имат шанса да използват повторно стъклена бутилка, вместо да купуват пакетирано мляко, производителите не ползват опаковки, намалявайки общите производствени разходи. Поради намалението на разходите фермерите са в състояние да продават на конкурентни цени, увеличавайки броя на клиентите.

Потенциал за трансфер

Въпреки че не са известни други земеделски асоциации, които предлагат продукти чрез автомати, потенциалът за трансфер на практиката с автоматите THESgala е висок поради ниските рискове за изпълнение, произтичащи от факта, че постигнатите ползи и въздействие в региона надвишават инвестиционните разходи чрез досега. това МСП в сектора на земеделието споделят общи потребности по отношение на своите продукти, т.е. желание за достъп до нови пазари и намаляване на разходите за дистрибуция на техните продукти.

УНГАРИЯ: Color-Chips Kft - Селективен процес на размножаване

Ситуация/цели

Color-Chips Kft. е създадена през 2013 г. с цел да реализира специфичен иновативен проект, т.е. да произвежда цветни чипсове. Компанията работи в тясно сътрудничество с Центъра за изследване на картофите на Университета на Панония (Кестели, Унгария) за прехвърляне на селективен развъден процес и технология за цветни чипсове на пазара. Целта е да се предложи на потребителите привлекателни, но по-здравословни

Държава: Унгария

Град: Сормас

Индустрия: Земеделие

Брой служители: Под 10

Годишен оборот: Под 2 милиона

Категория на внедрената технология: Селективно развъждане

продукти без използването на изкуствени оцветители. В момента цветните чипсове, предлагани на пазара, се произвеждат с помощта на добавки. Общата цел на проекта е да се сведе до минимум въздействието върху околната среда и да се подобри ефективността на ресурсите в производствения процес, като се използват естествени материали. Въз основа на предварителна съвместна експериментална работа, Центърът предостави някои уникални сортове картофени видове, които са подходящи за производство на цветни чипсове. Общата цел на университета и на компанията е да развият производствена линия с ефективно съотношение цена-стойност, за да осигурят на пазара на закуски уникален и конкурентен продукт.

Решение

Въз основа на резултатите от изследванията на университета и на публично финансиране от Западно-Придунайска регионална оперативна програма 2007-2013 г., Color-Chips Kft успява да интегрира най-подходящите линии за обработка, които не изискват никаква технология за производство на оцветители. Компанията избира подходящи суровини и оптимизира техниките за обработка въз основа на характеристиките на всеки сорт картофи. Крайният продукт не съдържа добавки, изкуствени подобрители на вкуса и консерванти. Солта и маслото, както и ниското ниво на вода в чипса действат като естествени консерванти. Продуктът напълно покрива потребностите на целевите потребители, които търсят здравословни храни на унгарския пазар на закуски. Конкурентното предимство на продукта е участието на изследователски екип с научна и професионална подготовка, потвърждаваща жизнеспособността и иновациите на продукта. Следващата стъпка на Color-Chips Kft е да разшири сътрудничеството си със съответните предприятия в чужбина, за да разработи иновативна опаковка и ефективен маркетинг, за да направи своя продукт уникален на пазара.

Бариери/срещани трудности

Най-сериозното затруднение, която собствениците на компанията трябва да преодолеят, е достъпа до финансиране и преговорите с потенциални публични или частни инвеститори и източници на финансиране поради необходимите високи разходи за интеграция на технологиите. Други бариери са свързани с националното регулиране по отношение на качеството на храните и документацията, необходима за стартирането на

производството на цветни чипсове. Необходимо е също да бъдат наети нови служители с опит в селективния процес, което първоначално се оказва трудна задача. И накрая, индустрията на цветни чипсове вече е привлякла някои конкуренти, които са идентифицирали тази пазарна възможност по-рано, като по този начин ограничават дела на приходите и пазарния потенциал в индустрията за нови компании.

Основно постигнато въздействие/ползи

Основното въздействие, постигнато чрез приемането на технологията за селективно развъждане, е значителното подобряване на качеството на чипсовете, което повишава конкурентоспособността на компанията и в същото време допринася за подобряване на здравето на потребителите поради липсата на добавки и консерванти в крайния продукт. Новата технология подобрява ефективността на водата и намалява емисиите на парникови газове в производствения процес, подобрявайки цялостното въздействие на компанията върху околната среда. И накрая, интеграцията на новата технология води до незначително намаляване на броя на служителите на Color-Chips Kft.

Потенциал за трансфер

Подобни технологии за преработка на храни вече са приети от малките и средни предприятия в селските райони в различни региони и страни от ЕС в индустриите на селското стопанство и храните, които целят да се разграничат от своите конкуренти. Фактът, че МСП в сектора споделят общи потребности, прави технологията много лесна за трансфер и съществена за реагиране на силно конкурентна среда. Въпреки това, в района трябва да се отглеждат сортове картофи, подходящи за производството на цветни чипсове, за да се сведат до минимум производствените разходи.

БЪЛГАРИЯ: „Атлантик Уей“ ЕООД –

Производствен процес с нулев

отпадък <http://atlanticway.eu/>

Ситуация / цели

„Атлантик Уей“ ЕООД оперира в

Държава Държава: България
Град: Твърдица
Индустрия: Горско
стопанство
Брой служители: 10-49
Годишен оборот: под 2
млн.евро
Категория на иновативна
технология: иновативна
производствена категория
ли: По-малко от 10

индустрията на горското стопанство, специализирана в производството на дървени палети, дървени кутии и дървени материали. В допълнение към дългогодишния си опит в производството на стандартните продукти (палети и кутии), фирмата предлага изделия, изработени по поръчка, въз основа на спецификациите на клиентите. За тази цел „Атлантик Уей“ ЕООД използва собствена производствена мелница за дървен материал и сушилна камера, боравейки с широк спектър от производствени размери и задоволявайки поръчки за краткосрочно предизвестие за редовни клиенти. Работейки със собствени суровини, производството на компанията е независимо от текущите пазарни количества.

През 2016 г. компанията решава да се съсредоточи върху минимизирането на отпадъците, получени през целия производствен процес, с цел да повиши своята рентабилност и да отговори на конкуренцията в бранша. Общата цел е да се оптимизира използването на ресурсите и да се увеличи рентабилността на производството.

Решение

За да премине към по-екологичен и по-ефективен ресурс на производството, „Атлантик Уей“ ЕООД внедрява нулева технология за отпадъци в производството на пелети. Технологията позволява комбинирана покупка на багер-товарач и производствена линия за пелети, което не само подобрява ефективността на ресурсите, но също така позволява да се извършва без сеч. Освен това, системата на компанията за планиране и производство осигурява количества от всички стандартни сглобяеми елементи, налични на склад по всяко време. Както бе споменато по-горе, компанията наблюдава пълен производствен цикъл, като започне от прибирането на суровините до крайния продукт, което дава гъвкавост да предлага широка гама от стандартни и потребителски продукти в количества от стотици до хиляди за кратки периоди от време. Технологията за нулеви отпадъци води до пълно използване на ресурсите и оптимално използване на електроенергията, тъй като отпадъците се използват за производство на пара.

Бариери/срещани трудности

Основните препятствия са наличните финанси за реструктуриране на производствения процес и необходимостта от повишаване на уменията на сегашните служители и / или наемане на нови. За да преодолее тези трудности, „Атлантик Уей“ ЕООД в сътрудничество с АРИР-Стара Загора

търси възможности за публично финансиране и намира решението по Норвежкия финансов механизъм 2009-2014 г. в контекста на Програмата BG 10 - Иновации в зелена индустрия. Норвежката програма финансира 60% от проекта, покривайки разходите за оборудване и обучение на персонала. АРИР-Стара Загора предлага консултантски услуги и услуги по управление на проекта, свързани с внедряването на технологични иновации.

Основно постигнато въздействие/ползи

Инвестицията в технологията за производство на нулеви отпадъци води до увеличаване на производството и до разкриване на 6 нови работни места. Производителността и конкурентоспособността на компанията са със силно положително въздействие след интегрирането на технологиите, най-вече заради увеличени брой служители, подобрената енергийна ефективност, намалените емисии на парникови газове и елиминирането на произвежданите отпадъци. Технологията позволява по-добро качество на продуктите, което води до увеличен брой клиенти, повишаване на цените на продуктите и достъп до нови пазари със зелен потенциал. Малък положителен ефект е забелязан и в краткото време на внедряване на рентабилността, уменията на служителите и производителността на работниците.

Потенциал за трансфер

Технологията вече е приета от други малки и средни предприятия в сектора. Потенциалът за преносимост се благоприятства, тъй като постигнатите ползи и въздействие надвишават инвестиционните разходи. Преносимостта на технологиите се улеснява в случаите, когато регионалното или националното законодателство изисква постигане на конкретни екологични цели и когато има наличие на външно финансиране за намаляване на първоначалните инвестиционни разходи.

ЛАТВИЯ: Peppermint House – Проследяемостта като маркетингов инструмент

Ситуация/цели

Лолита Дюге отглежда 30 различни вида мента във фермата си в град Йелгава, включително ябълкова мента, швейцарска мента, портокалова мента, испанска мента, тайландска мента, ментова сметана и ягодоплодна, шоколадова мента, грейпфрутов джоджен, ментов ягодов джоджен. Освен това произвежда два вида бисквитки, два вида сиропи, мед с мента, тоник за кожата, различни торби с ментов чай, сапуни с мента, ароматни торбички. Тя продава продуктите си директно през къщата на Peppermint близо до фермата и през малък магазин в центъра на Йелгава, който продава само местни продукти. Лолита Дюге също съчетава продажбата на продукти с туристически услуги: обиколки и работилници за клиентите и семействата, които посещават нейния магазин.

Клиентите имат възможност да кандидатстват за посещение в къщата и фермата на Peppermint, да опитат „хижата от мента“ и различни чайове, да се разгледат и опитат повече от 10 сорта мента и да се запознаят с процеса на домашно приготвени продукти от мента като ментов сироп, прах, тоник за лице и др. Нейната професионална цел за следващите години е да популяризира услугите на Peppermint House на клиенти извън региона или дори Латвия.

Решение

Търсейки алтернативни маркетингови инструменти, личният интерес на Лолита към технологията за проследяване я води до приемането на инструмент за проследяване на продуктите, който за първи път се използва за продукти от чай, сироп и ликьори. Използвайки технологията, клиентите имат възможност да намерят повече информация за произхода на продуктите, Peppermint House of Lolita Duge и услугите, предоставяни на

Държава: Латвия

Град: Йелгава

Индустрия: Производство на храни и напитки

Брой служители: Под 10

Годишен оборот: Под 2 милиона

Категория на внедрената технология: Проследяемост на храната като маркетингов инструмент

Година на внедряване: 2013

Източник:

<http://www.arenduskoda.ee/D ata/2015/Dokumendid/Projekt id/Kestlik/Avayritus/Peppermint.pdf>

туристи и посетители. За да интегрира технологията и да изгради цял опит в отглеждането на мента, Лолита Дюге използва собствените си финансови ресурси и публично финансиране от програмата ЛИДЕР в Латвия. Въпреки че идеята все още е в начален етап, тя е многообещаваща като нова агротуристическа дейност.

Бариери/срещани трудности

Няма големи затруднения или пречки за собственика по време на разработването на тази идея. Новите умения, необходими за приемането на системата за проследяване, са лесно открити чрез помощта на външни съвети и експертни познания. Разходите за интеграция са основната бариера, която е срещната в началото.

Основно постигнато въздействие/ползи

Основното въздействие от интегрирането на системата за проследяване е увеличаването на броя на клиентите и посетителите в Peppermint House. Конкурентоспособността на компанията е значително повишена в сравнение с други местни компании.

Потенциал за трансфер

Важни фактори за трансфер не само на използваната система за проследяване, но и цялата идея в други региони или индустрии, включват интереса на собствениците към нови знания и възможности, използващи хобитата на клиентите и създаване на туристически приключения. Собствениците или служителите трябва да са готови и отворени да споделят своя опит с посетителите за насърчаване на туризма в своя район. Външното финансиране е основен източник за покриване на разходите за интеграция, както и разходите за маркетинг и реклама. Последните трябва да останат достатъчно ниски, като използват алтернативни методи, като изложби, присъствие в телевизионни предавания, социални медии.

ЛАТВИЯ: Baltic Dairy Board Ltd. – Съставки за функционални храни

Ситуация/цели

Baltic Dairy Board Ltd. (Балтийски съвет за млечни продукти ООД), семейна компания, е създадена през 2008 г. От 2008 г. до 2015 г. компанията се занимава с логистика на сурово мляко и закупуване и дистрибуция на други млечни продукти. През 2015 г. компанията открива нова фабрика за суроватъчен/ млечен протеин и продукти с висока добавена стойност в Бауска. Фабриката е един от най-големите производители на млечни/суроватъчни протеини в Северна Европа, произвеждайки около 8 000 тона протеинов прах годишно. Понастоящем компанията произвежда нетрадиционни и иновативни млечни, суроватъчни, лактозни продукти и млечни и

суроватъчни протеини. Тя също така участва в индустриален проект за подобряване на нейната ефективност на ресурсите и въздействието върху околната среда, като проекта е свързан с преобразуването на суроватъчна биоконверсия в етанол и преработка на странични продукти с цел интегриране на процес с нулеви отпадъци за производството на сладка и кисела суроватка. За да повиши своята рентабилност и приходи, Балтийски съвет за млечни продукти ООД решава да навлезе на нови пазари и особено на развиващия се пазар на функционални храни. Тази специализация произтича от силната заинтересованост на собствениците към индустрията и нарастващото търсене от партньорите във веригата на доставки за съставки, подходящи за функционални храни.

Решение

За да постигне целта си, Балтийски съвет за млечни продукти ООД участва в проучването, разработването и внедряването на производството и продажбата на нови млечно-суроватъчни съставки с по-малко мазнини, чрез интегриране на контролиран ензимен процес на хидролиза за получаване на висококачествена суроватка и мляко протеинов хидролизат. В съоръженията на компанията е изградена модерна система

Държава: Латвия

Град:Бауска

Индустрия: Производство на храни и напитки

Брой служители: 10 - 49

Годишен оборот: От 2 до 10 милиона

Категория на иновативната технология: Функционални храни

Година на внедряване: 2016

Източник:

<http://www.bdbproteins.eu/>

за пречистване на отпадни води, която включва пълен цикъл на производство на суроватка и млечни съставки за млечни продукти, включително система за пречистване на отпадни води. Персоналът на лабораторията работи с най-новия анализатор на мляко FOSS MilkoScan™ FT2 за осигуряване на химичен анализ на сурови съставки, междинни продукти и крайни продукти. Химическият анализ определя количеството на мазнини, протеини, твърди вещества и лактоза в съдържанието на продукта. Интеграцията на технологията е подкрепена от публично финансиране чрез финансиран от ЕФРР проект, както и от външно финансиране от банки, инвеститори и рисков капитал. За приключване на проекта е необходимо и частно финансиране. Сътрудничеството с технологични експерти и бизнес консултанти в тази област е от съществено значение за постигането на визията на компанията, т.е. да стане пример в млечната индустрия.

Бариери/срещани трудности

По време на приемането на новата технология се срещат известни пречки. Най-съществената от тях е ограничената правна яснота относно функционалните храни в Латвия и противоречивият интерес от страна на заинтересованите страни към функционалните храни. Първоначалното финансиране също е трудно да се намери. Подобряването на уменията на участващите служители също е предизвикателство и изграждането на ефективно сътрудничество по веригата на доставки се оказва отнемащо време.

Основно постигнато въздействие/ползи

Влизайки в индустрията на функционалните храни и предоставяйки съставки за основните мандри, Балтийски млечен съвет ООД успява да повиши своята конкурентоспособност и производителност. Общите производствени разходи са намалени, а качеството на продуктите се подобрява благодарение на приетия нов процес на ензимна хидролиза. В резултат на това компанията увеличава продажните цени на продуктите си, броя на клиентите, броя на служителите, както и подобрява уменията и производителността на участващите служители. Балтийски съвет за млечни продукти ООД също отбелязва увеличение на износа си, подобрявайки нивото на приходите. И накрая, чрез производството на по-малко мазни продукти и съставки за млечни продукти, компанията положително допринася за здравословното състояние на своите клиенти.

Потенциал за трансфер

Технологията вече е възприета от други предприятия, които се фокусират върху производството на функционални храни. Технологията демонстрира висок потенциал за трансфер, тъй като пазарът на функционални храни напредва и има голямо търсене на иновативни съставки от партньорите във веригата на доставки. Освен това постигнатите ползи и въздействие, т.е. достъпът до нови пазари, по-високите цени и повишената производителност и конкурентоспособност, далеч надхвърлят инвестиционните разходи. Въпреки това наличието на външно финансиране е важен фактор за успешното интегриране на тази технология.

ВЕЛИКОБРИТАНИЯ: Beck Hill Farm Ltd. – Прецизно земеделие

Ситуация/цели

От 1974 г. фермата на Бек Хил работи в сектора на селското стопанство и животновъдството, отглеждайки зърнени култури (с изключение на ориз), бобови култури и маслодайни семена, както и отглеждане на говеда и биволи. През 2008 г., с цел да се отговори на нарастващата конкуренция, да се намалят производствените разходи да се увеличи рентабилността, собствениците започват да търсят екологично чисти методи на земеделие, за да увеличат максимално ефективността на ресурсите в производството и влиянието на околната среда на компанията.

Страна: Великобритания

Град: Северен Йоркшир

Индустрия: Земеделие

Брой служители: Под 10

Годишен оборот: под 2
милиона

Категория на внедрената
технология: прецизно
земеделие

Година на внедряване: 2008

Решение

Решението за постигането на целта на компанията е намерено в БЛА (безпилотни летателни апарати), подходящи за прецизно управление на плевелите. Приетият БЛА работи с дистанционно управление и се използва не само за заснемане на изображения, но и за извършване на анализ на почвата и културите чрез мултиспектрални сензори. БЛА е снабден с помпена система и въз основа на анализа на данните; полетният

компютър контролира помпата, за да прилага тора точно, което е много ефективно за селскостопанските дейности на компанията.

Бариири/срещани трудности

Основният проблем за интеграцията на БЛА в производствения процес е недостига на технически умения на съществуващите служители и собственици и недостига на външни съвети за методи и технологии за прецизно земеделие. Втората значима трудност е ограниченият финансов ресурс на компанията, който не може лесно да покрие разходите за интеграция на технологията. За да преодолеят тези препятствия, собствениците се опитват да установят тясно сътрудничество с експертите в областта на научните изследвания и индустрията, за да научат и да използват пълния потенциал на новата технология.

Основно постигнато въздействие/ползи

Използването на БЛА дава възможност за фермата Бек Хил да намали значително разходите за труд и да подобри производителността на компанията благодарение на по-ефективното използване на технологии и селскостопански методи. Намалването на използването на торове и хербициди води до цялостно намаляване на производствените разходи и до подобряване на ерозията на почвата във фермата. Компанията се възползва и от потреблението на енергия, което прави производствения процес по-енергийно ефективен. Намаленото ниво на употреба на пестициди привлича повече потребители, особено хората, които предпочитат екологично чисти продукти. Компанията изпитва значително увеличение на своята рентабилност, особено в сравнение с конкурентите си в региона.

Потенциал за трансфер

Системите за БЛА са използвани от други МСП в сектор земеделие в различни региони в страните от ЕС, особено за селскостопански цели, тъй като постигнатите ползи и въздействие надхвърлят инвестиционните разходи далеч, а рисковете от внедряването са значително ниски.

БЪЛГАРИЯ - „Закупуване на техника и оборудване за месодайна говедовъдна ферма“

Бенефициент: „Агролес Димов“ ЕООД - обл. Ямбол, общ. Болярово, землищата на селата Вълчи извор, Горска поляна, Голямо Крушево

Обща сума на инвестицията по проекта: 535 930 лева

Финансов принос по мярката/подмярката: Субсидия в размер на 60% от допустимите разходи, тъй като дейностите по проекта се изпълняват в землища, попадащи в необлагодетелстван район

Мярка/подмярка: Подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ на ПРСР 2014-2020

Статус на изпълнение: Изпълнен през 2017 г.

Николай Димов е собственик на стопанство „Агролес Димов“ ЕООД, който поставя началото на селскостопанската си дейност през далечната 2001 година, стартирайки с производство на зърнени и маслодайни култури. През 2004 г. той е един от първите в страната, експериментиращ технологията No-Till при обработката на земите, голяма част от които попадат в необлагодетелствани райони. С отглеждане на едър рогат добитък Николай се занимава от 2005 г. Благодарение на финансиране по мярка 121 на ПРСР 2007-2013, „Агролес Димов“ ЕООД обезпечава агротехническите нужди на растениевъдното направление в стопанството. Николай е и един от първите енстусиasti в наши дни в страната, занимаващ се с месодайно говедовъдство- през 2014 г. формира първото си стадо от крави кръстоски от България и юници Гаскон от Франция, а година по-късно създава стадо Абърдийн Ангус, крави с произход Германия, Чехия и Румъния и 4 чистопородни бика Абърдийн Ангус. Подкрепата на дохода през годините по схемите на директните плащания, направените инвестиции по ПРСР, както и финансираните изцяло със собствени средства, допринасят за значителното подобряване на ефективността и производителността на стопанството. Но високите производствени стандарти на ЕС в сектора, по-високите рискове от ценова нестабилност и негативната тенденция за понижаване на цените на зърнено-житните култури, по- честите и тежки метеорологични прояви, санитарни и фитосанитарни кризи, засягащи добитъка и агрономическите активи, налагат избор на подходяща стратегия за развитие. Фермерът като предприемач има ясна концепция за повишаване на устойчивостта, чрез която да се адаптира и подготви за справяне с различни бъдещи рискове и кризи. Водещ фактор в избора на стратегия на производствена диверсификация (чрез развитие на говедовъдната дейност в стопанството) за Николай е засилващият се интерес и пазарен потенциал за качествено говеждо месо. Това обаче изисква целенасочени сериозни инвестиции в чистопородни животни, в

преструктуриране, модернизация, нови технологии, машини и оборудване за обезпечаване на разрастващата се животновъдна дейност.

Цели

Главна цел на тази инвестиция е да се подобрят ефективността, продуктивността, рентабилността и производствените условия на стопанството. Специфичните цели са свързани с приспособяване на стопанството към пазарните тенденции на растящото търсенето на висококачествено месо, адаптация и минимизиране на негативните ефекти от повисоките пазарни рискове, нестабилност на цените, по-честите и тежки природни събития, както и санитарни и фитосанитарни кризи, които могат да повлияят на производството.

Дейности

Благодарение на подкрепата по подмярка 4.1. по ПРСР 2014-2020 в стопанството са закупени: фуражораздаващо смесително ремарке с патентован механизъм и патентована система на смесване, сенокосач, две косачки, сламопреса, лентова дъждовална машина, вертикална многостепенна помпа, дизел мотор помпа за захранване на две тръбно ролкови машини за дъждуване, фотоволтаична система за собствено потребление.

Резултати

- подобряване цялостната дейност и конкурентоспособност на стопанството чрез преструктуриране и развитие на наличните материални мощности в стопанството и въведените нови процеси, техника и технологии;
- ефективно и рентабилно производство на висококачествени животински продукти и фураж;
- понижаване на производствените разходи от намалена зависимост от външни доставчици на стоки и услуги;
- намаляване на себестойността на единица продукция в следствие на оптимизация и прецизиране на процесите на хранене, косене, събиране на сено, управление на пасища, както и от използването на дъждовалната система за напояване;
- подобряване условията на труд, хигиенните, ветеринарните, фитосанитарните и екологичните условия на производство;
- патентованата технология при храненето осигурява по-добро хранене и здраве на животните ;

➤ назначен на пълен работен ден един работник- принос към осигуряването на заетост в селските райони;

Реализацията на проекта позволява на фермера да следва своята стратегия за развитие и паралелно с изпълнението на проектите по подмярка 4.1 той инвестира през 2017 г. в майки Месодаен Симентал от Германия и майки Абърдийн Ангус, както и 8 бика от породите Абърдийн Ангус от Ирландия, Лимузин и Симентал. Отличен пример на пазарно ориентиран модел

Проектът показва как солидарната подкрепа от страна на ЕС, конкретно чрез ПРСР, дава възможност да се развиват устойчиви ферми дори в необлагодетелствани селски райони, тъй като благодарение на финансовата подкрепа за земеделските производители и тяхната усърдна работа, те могат да правят нови инвестиции и да откриват нови работни места, демонстрирайки тяхната ключова роля в съживяването на тези райони. Този проект е отличен пример за обществото как работят инструментите на Общата селскостопанска политика на ЕС и как тя допринася за развитие на селските райони, икономика и околна среда, което е толкова важно за промяната на общественото мнение, че решенията на земеделските производители са водени от модела на субсидиране. Решението за този проект е изцяло пазарно ориентирано и подкрепата по ПРСР 2014-2020 помага за пазарната адаптация на земеделския производител в контекста на най-високите европейски производствени стандарти.

КАКВО СПОДЕЛЯ НИКОЛАЙ ДИМОВ, СОБСТВЕНИК НА СТОПАНСТВО:

„Ако един предприемач е убеден в дадена концепция, има визията и смелостта да реализира идеята, постоянен е и упорит, това може да доведе до впечатляващи резултати“. Витрина на нашия труд, са нашите животни!

КАКВО СПОДЕЛЯ АНДРЕЙ ЧАЛЪКОВ, ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА АСОЦИАЦИЯ ЗА РАЗВЪЖДАНЕ НА МЕСОДАЙНИ ПОРОДИ ГОВЕДА В БЪЛГАРИЯ

„Благодарение на безвъзмездната финансова подкрепа са създадени племенни стада, които ще допринесат за повишаване на ефективността на месодайното говедовъдство в България. Фермата е модел на премерено поет риск, базиран на инвестиции в утвърдени месодайни породи.

БЪЛГАРИЯ -: Развитие на стопанство за отглеждане на пчелни семейства

Бенефициент: Людмила Георгиева земеделски производител, с. Горно Абланово, община Борово, област Русе

Обща сума на инвестицията по проекта: 50 000 лева

Финансов принос по мярката/подмярката: 100 % от подмярка 6.1 на ПРСР 2014-2020

Мярка/подмярка: 6.1 „Стартова помощ за млади земеделски стопани“, вкл. обучение по подмярка 1.1. "Професионално обучение и придобиване на умения" по ПРСР 2014-2020

Статус на изпълнение: започва юли 2015 г., предстои да приключи 2020 г.

Людмила Георгиева е регистриран земеделски стопанин с основна дейност - производство и реализация на биологично сертифициран пчелен мед. Нейният пчелин се намира в с. Горно Абланово, община Борово, където отглежда 126 пчелни семейства. Районът е със смесена растителност от акация, дъб, липа, слънчоглед, подходящ за паша на медоносната пчела. Пчелните семейства се отглеждат по методите на биологичното производство и стопанката е сключила договор с контролиращо лице по Закона за прилагане на Общата организация на пазарите на земеделски продукти на Европейския съюз. Плановете на Людмила са да продължи да разширява своето стопанство, специализирайки изцяло в биологичното отглеждане на пчелните семейства, в производството и реализацията на сертифициран биологичен мед. За да реализира своите идеи за създаване на по-жизнеспособно и конкурентоспособно биологично стопанство, фермерката решава да се възползва от възможностите, които подмярка 6.1 „Стартова помощ за млади земеделски стопани“ от Програмата за развитие на селските райони 2014-2020 г. предоставя за подкрепа на бизнес начинанията на стартиращите млади стопани.

ЦЕЛИ

- създаване на жизнеспособно и устойчиво земеделско стопанство;
- производство на висококачествен, здравословен и търсен на пазара продукт-сертифициран био- пчелен мед;
- разширяване на дейността- увеличаване броя на пчелните семейства чрез развъдна дейност;
- прилагане на иновативни подходи за отглеждане на пчели;
- установяване на собствено стопанство в селски район, осигуряващо заетост;

РЕЗУЛТАТИ

- установяване на жизнеспособно и конкурентноспособно стопанство;
- повишаване на производствения капацитет- броят на отглежданите пчелните семейства е увеличен от 126 (към момента на кандидатстването) на 191 бр. към годината на проверката по проекта;
- реализирани инвестиции в материални активи за обезпечаване на производствения процес;
- оползотворяване даденостите на региона при прилагане на еколошкощаща земеделска практика;
- осигурена заетост за младата стопанка и установяването ѝ в селски район;
- придобити умения и компетентности в областта на земеделието и опазване на компонентите на околната среда;

Вдъхновяваща история за младите жени в земеделието

Благодарение на подпомагането по подмярка 6.1. от ПРСР 2014-2020 младата стопанка реализира своите мечти и бизнес начинания, свързани със създаването на собствено биологично пчелно стопанство. Историята на Людмила е вълнуваща за младите жени, защото илюстрира как целеустремено и поемайки по не лекия фермерски път на село, е възможно да бъдеш независим и щастлив с резултатите на труда си, тук в България. Людмила е отличен пример за ентузиазма, отдадеността и находчивостта на съвременните млади стопани.

КАКВО СПОДЕЛЯ ЛЮДМИЛА ГЕОРГИЕВА, СОБСТВЕНИК НА СТОПАНСТВО:

- **„Проектът е насочен към иновативни методи за отглеждане на пчелни семейства, за да създам едно по-жизнеспособно и конкурентноспособно стопанство“**

Пивоварна 'Kosour' - Създаване на места за настаняване и кухня, Чехия

► Резюме на проекта:

‘Пивоварна Kosour’ е малък местен бизнес, работещ в бивша фабрика за керамика, който започва от интереса на малка група млади ентузиаста да произвеждат собствена бира. Увеличаващият се брой посетители насърчава собствениците да търсят финансиране от ПРСР, за да инвестират в изграждането на две спални и нова кухня. Целта е да се добави допълнителна стойност и да се

увеличи престоят на посетителите в района. Така се повишава рентабилността на бизнеса за пивоварни, както и се дава важен тласък на местната икономика.

► **Финансиране:**

Общ бюджет 69 930 евро

ЕЗФРСР 23 310 евро

Национално финансиране 5 828 евро

Частно финансиране 40 793 евро

Производство на пресни билки за експортните пазари, Португалия

► **Резюме на проекта:**

Fresh Cut Ltd. се стреми да се възползва от благоприятните почвени и климатични условия на Алгарве в Португалия, особено изобилието от слънчева светлина.

Дейността е насочена към нарастващите европейски пазари за подправки и билки като част от движението за по-здравословна храна.

Проектът подкрепя инсталирането на 9 хектара оранжерии, тунели и складове за подпомагане на отглеждането на пресни билки. Компанията работи с различни акредитационни схеми, за да гарантира, че тя отговаря на стандартите на експортните пазари на ЕС.

► **Финансиране:**

Общ бюджет 1 950 198.62 евро

ЕЗФРСР 497 300.65 евро

Национално финансиране 87 758.94 евро

Друго финансиране 1 365 139.03 евро

НОВА УСЛУГА „ПРОИЗВОДСТВО НА СОКОВЕ“ В ОБЩНОСТТА ИКСКИЛЕ, ЛАТВИЯ

► Резюме на проекта:

Местна асоциация забелязва, че много хора в общността с частни овощни градини не са в състояние да консумират всички зрели есенни плодове от дърветата си. Понякога те изхвърлят излишните ябълки и круши, но купуват плодови сокове от магазина, за лична консумация.

Асоциацията купува плодови шредери, съвременна пресоваща техника, оборудване за опаковане и малка плодова сушилня, за да развие услуга за местната общност. Услугата става мобилна, което позволява на оборудването да бъде доведено директно до клиента. Организиран са информационни и видео реклами.

► Финансиране:

Общ бюджет 6 844 евро

ПРСР 6 160 евро

Частно финансиране 684 евро

СЪВМЕСТНИ ДЕЙНОСТИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ПАЗАРА НА БИО-ПРОДУКТИ, СЛОВЕНИЯ

► Резюме на проекта:

Сертифицирани фермери на био-продукти създават група на производителите и присъстват на местните пазари в североизточната част на Словения.

Групата също така спомага за установяване на преки връзки с потребителите чрез използване на редица действия за популяризиране и повишаване на осведомеността.

Проектът спомага за увеличаване на уменията за директна продажба, подобряване на продажбите и разширяване на регионалните пазарни

възможности в сектора на био-продукти. Той стимулира частните инвестиции в последващи инициативи за популяризиране на информацията и повишава интереса на други земеделски стопани към сътрудничеството.

► **Финансиране :**

Общ бюджет 342 840 евро

ЕЗФРСР 149 992 евро

Национално финансиране 49 997 евро

Частно финансиране 142 850 евро

БЪЛГАРИЯ - «ПРЕДЛАГАНЕ НА ПАЗАРА НА ПРОДУКТ С ВИСОКО КАЧЕСТВО ОТ МЕСНИ ПРОДУКТИ И ПОЛУФАБРИКАТИ», ТРОЯН

► **Резюме на проекта:**

Бюджет на проекта: 388 506.67 лв

Бенефициент: „РОДОПА ТРОЯН“ ООД

Основната цел на проекта е повишаване на конкурентноспособността и увеличаване на асортиментната листа на произвежданите местни продукти и увеличаване на пазарния дял.

„ПОВИШАВАНЕ НА КОНКУРЕНТО-СПОСОБНОСТТА НА "ВЕЛЕВИ 11",

РАЗЛОГ

► Резюме на проекта:

Обща стойност на проекта: 137 914,35 лв.

Бенефициент: "Велеви 11" ООД

По проекта е закупено модерно зоотехническо оборудване за отглеждане на 56 бр. крави и е изградена доилна зала.

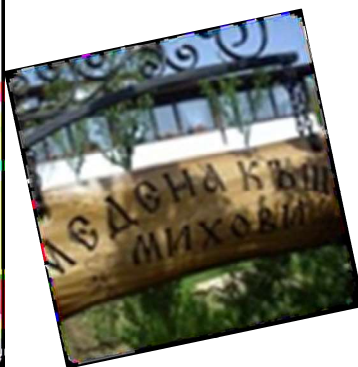

ПРОЕКТ „МЕДЕНА КЪЩА "МИХОВИ", С. ПРИЛЕП

► Резюме на проекта:

Бенефициент: ЕТ „Михови“

Опазването на пчелите е мисията на семейство Михови, които създадоха първия в Добруджа музей на пчеларството. Стопаните на къщата, която посреща любезно всички посетители, имат за цел да популяризират колкото може повече важната мисия на пчелите в съществуването на нашата планета.

ПРОЕКТ „МОДЕРНИЗИРАНЕ НА ЗЕМЕДЕЛСКОТО СТОПАНСТВО”, РАКОВСКИ

► Резюме на проекта:

Обща стойност на проекта –18 916,66 лв

Бенефициент: „Мариела Инвест” ЕООД - ферма за свободно отглеждане на патици

Закупена специализирана селскостопанска техника - колесен трактор, навесна дискова брана и кофа за трактор, която повиши цялостната производителност на труда в земеделското стопанство.

ПРОЕКТ “ДОСТАВКА НА ЗЕМЕДЕЛСКА ТЕХНИКА И ПРИКАЧЕН ИНВЕНТАР”, ХАРМАНЛИ

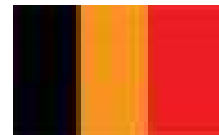
► Резюме на проекта:

Обща стойност на проекта: 132 701 лв.

Бенефициент: ЗП-Динко Христов

По проекта беше закупена земеделска техника за модернизирание на земеделското стопанство.

► Резюме на проекта:

МИГ обхваща главно зеления пояс около град Брюж (Bruges). Развитието му бе ограничено и така той все още е незаселен район, от който 70 % се използва за земеделие (главно оранжерии за растения, млекопреработване и интензивно животновъдство, както и обработваеми земи). Натискът от урбанизацията обаче нараства, в това число на търсене на жилища, работа и транспорт.

Стратегията за развитие на МИГ е да разнообрази земеделието, като същевременно укрепи опазването на околната среда във фермите. МИГ смята, че устойчивото земеделие ще повиши качеството на живот в района, тъй като то обединява икономически, социални и екологични съображения.

Факти за района:

- ✓ Население: 98 459 жители
- ✓ Площ: 492 км²
- ✓ Гъстота на населението: 200 жители/км²
- ✓ Брой на общините: 11

Защо този проект е добра практика?

Проектът бе инициран по възходящия подход, като девет местни земеделски производители се обединиха, за да споделят идеи и опит за продажбата на биологични продукти и подобряването на своя имидж и реклама.

В резултат на тази доброволна инициатива, земеделските производители са силно мотивирани, а ЛИДЕР+ им помогна да осъществят идеите си. Сътрудничеството на земеделски производители в сектора на биологичното производство и особено съвместното му насърчаване чрез обща марка, е иновационно за Белгия.

Проектът се счита за най-добра практика и поради начина, по който интегрира няколко съображения в своите търговски дейности:

- На околната среда се отделя внимание чрез начина, по който биологичната храна се произвежда, като са използвани естествено разграждащи се опаковки.
- Организиран бяха културни събития, като например „Cactusfestival, Feest in het park“ (Фестивал в парка) и други изложби.
- Споразумение за сътрудничество с регионалната туристическа служба подпомага рекламните дейности.

Описание на проекта:

1. Кратка история на проекта

Още преди началото на програма ЛИДЕР+, местните земеделски производители са започнали да си сътрудничат, за да лансират биологичните си продукти. Тъй като идеите им щяха да помогнат за реализиране на стратегията за разнообразяване на дейностите в селското стопанство и за екологична устойчивост, групата получи финансиране по ЛИДЕР+, за осъществяването на идеите си.

2. Основни дейности

Производители на биологични земеделски продукти и градинари от територията на МИГ основаха кооператив, за да насърчат продажбата на регионални биологични продукти. Освен периодични срещи за обмен на добри практики, земеделските производители предприеха няколко съвместни маркетингови стратегии, като изготвянето на календар с всички земеделски производители по проекта, създаването на общи пазарски щандове и организирането на колоездачна обиколка със спирки във фермите участници. Всяка дейност е отговорност на един член от групата.

3. Конкретни постижения и резултати

Главните постижения са:

- Обща търговска марка (лого) за регионалните биологични продукти;

- Интернет страница (www.biobrugssommeland.be);
- Изготвяне на билбордове за реклама на панаири, пазари и при други рекламни мероприятия;
- Рекламни материали, брошури и календар;
- Съвместно закупуване на екологични опаковки;

Общият резултат е, че биологичното земеделие и местните биологични продукти са вече много по-известни в региона. Съществува засилено сътрудничество между биопроизводителите и градинарите, и все повече земеделски производители използват екологични опаковки.

4. Възникнали проблеми и извлечени поуки

Главните проблеми се състояха в установяването на финансово споразумение между земеделските производители и МИГ, за да се покрият разходите по проекта, координирането на човешките ресурси и особено разпределението на отговорностите. Оформено бе споразумение по финансите, което би могло да се пренесе в друг контекст, като понастоящем групата работи съвместно добре, а отговорностите са ясно определени.

5. Добавена стойност на проекта, осигурена от „ЛИДЕР+“

ЛИДЕР+ бе единствената форма за финансиране на разположение за иновационните идеи на земеделските производители. Фактът, че не бе организирана никаква официална организация, бе пречка за кандидатстване за други източници на финансиране.

6. Бюджет

Повече от 50 % от общия бюджет на стойност 39 400 EUR бе финансиран от самите земеделски производители (24 400 EUR), а останалите равни вноски бяха от ЕФОГСС и от национални фондове (по 7 500 EUR).

ПРОЕКТ БИО ФЕРМА И ПРОИЗВОДСТВО НА ЛЕНЕНО МАСЛО

МИГ Горен Некар, Германия

<https://www.biohof-frey.de/anfahrt/>

Култивиране

Лененото масло е пресовано от най-доброто, местно отглеждано, органично отглеждано ленено семе. Ленът се отглежда в сертифицирана собствена биоферма.

Производство на ленено масло

Пресоването се извършва с винтова преса. Лененото семе се пресова с помощта на винтов ваяк при ниско налягане през цилиндър за пресоване. При студено пресоване се достигат температури на маслото до 40 ° C. Достатъчно суспендирана материя се отлага при продължително съхранение. Тя се отстранява преди бутилиране. По време на пресоването има пресован остатък, така наречената ленена шлака. Тя се използва като висококачествен фураж за прасетата, отглеждани от фирмата. Гарантира се дълъг срок на годност на маслото, поради периодичното производство.

Използване / съхранение

Лененото масло обикновено може да се използва за всичко, което не се нагрява. Трябва да се съхранява на студено.

Омега 3

Лененото масло е един от най-добрите източници на омега-3 мастни киселини. Консумирайки малко количество на ден, можете да задоволите нуждите си - без да се налага да ядете риба.

Защо масло от тази ферма?

Фирмата е една от малкото компании, които сами отглеждат, прибират, съхраняват, пресоват и пускат на пазара лененото семе. Това им дава възможност да гарантират високо качество още от самото начало и независимост от продукти и доставчици от други страни.

БИОРЕГИОН МЮЛВИЕРТЕЛ - РАЗРАБОТВАНЕ НА МАРКА ЗА ОРГАНИЧНИ ПРОДУКТИ В СЕЛСКИ РАЙОНИ НА АВСТРИЯ

Австрийският регион Мюлвиертел разработи марка за органични като маркетингово средство за насърчаване на местните производители, доставчици и туризма.

Резюме на проекта:

Австрийският регион Мюлвиертел през последните десетилетия значително нараства. Районът е дом на повече от половината земеделски производители в Горна Австрия, както и на много компании за биологична преработка. Марката BioRegion е създадена през 2010 г. за насърчаване и развитие на сектора. Марката се използва като маркетингово средство за селскостопанския сектор, но и за насърчаване на туризма и местната преработка на храни. Проектът също така създаде образователни събития за деца, включително посещения на ферми, издаде брошура с органична тематика и организира изложба за туризъм.

Резултати от проекта:

Издадена е брошура с органична тематика за повишаване на осведомеността за сектора и насърчаване на туризма.

Организиран бяха събития, насочени към общуването на здравословен, цялостен начин на живот и кръговата икономика на регионално ниво.

Разработена е програма „училище във фермата“.

Стартира пешеходна изложба и участваха над 3 000 деца от училище.

Научени уроци:

Разработването на марка на биорегион изисква дългосрочна визия.

Необходим е голям брой участници в процеса на развитие.

Website www.bioregionmuehlviertel.at

Вид на иновативни технологии внедрявани от МСП в сектор земеделие

Източник: INNOGROW

5 ВМЕСТО ЗАКЛЮЧЕНИЕ – ПРЕПОРЪКИ ЗА НАСЪРЧАВАНЕ НА ЗАЕТИТЕ В ЗЕМЕДЕЛИЕТО

Посочените по-долу препоръки са резултат от Проучване за внедряване на иновативни технологии в МСП в сектор земеделие, възложено от МИГ Кирково-Златоград и извършено от Агенция за икономическо развитие и инвестиции Стара Загора.

Препоръки, които да насърчат създаването на работни места

С цел насърчаване на създаването на работни места в сектор земеделие в областта, следва да предоставят стимули за МСП да приемат нови технологии, като предоставят на разположение разнообразни източници на финансиране, като в същото време намаляват времето, необходимо за получаване на финансирането и избягват твърде много бюрокрация. Нашето проучване показва, че МСП, работещи в първичния сектор (селско стопанство, горско стопанство, животновъдство и аквакултура), и в третичния сектор (агро-туризъм и други), с 10-49 служители е вероятно да увеличат броя на работните места като резултат от

възприемането на нова технология. Като се вземат предвид гореизброените, стимулите, свързани със създаването на работни места, биха били по-успешни, ако се съсредоточат върху МСП от 10-49 служители от първичния и третичния сектор и предоставят финансови стимули / финансиране за интегриране на нови технологии.

Препоръки за насърчаване на достъпа на МСП от сектор земеделие до нови пазари

Когато целта е да се помогне на МСП в сектор земеделие да навлязат на нови пазари, за да увеличат общия си оборот и да станат по-конкурентоспособни в индустрията, стимулите трябва да са за внедряване на иновативни технологии, особено за следните две категории МСП:

- а) МСП на по-малко повече от 10 служители, работещи в селското, горското стопанство, животновъдството и аквакултурите,
- б) МСП от 50-250 служители, опериращи в туристическата индустрия. Тези категории МСП в сектора показаха по-голям потенциал и успех при навлизането на нови пазари поради интегрирането на нова технология, оптимизирайки по този начин прилагането на политиките.

Препоръки за насърчаване на МСП в сектор земеделие да увеличат своята печалба

В случай, че МСП в сектор земеделие се сблъскат с трудности да останат конкурентоспособни поради ограничената или без рентабилност, се препоръчва да се предлагат стимули, свързани с източници на финансиране за МСП, за да приемат нови технологии, както и стимули за сътрудничество (вертикално или хоризонтално) с други предприятия, за да се постигне икономия от мащаба или да придобие достъп до знания, умения и специализация, които понастоящем не са налични във фирмата. За да се оптимизира прилагането на стимулите към тази цел, се препоръчва да се съсредоточат усилията върху фирмите с по-малко от 10 служители или върху фирмите от 50-250 служители, които са показали по-голям потенциал за повишаване на своята рентабилност чрез приемането на нови технологии, според цитираното проучване.

6 СТРАТЕГИЯ НА ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ „ОТ ФЕРМАТА ДО ТРАПЕЗАТА“ И ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВАТА НА СЛЕДВАЩИЯ ПРОГРАМЕН ПЕРИОД ЗА ЗЕМЕДЕЛИЕТО

Европейската комисия представя своята инициатива „Зелената сделка на ЕС“ /European Green Deal/, а заедно с това и Стратегията Farm to Fork – „От фермата до трапезата“ за трансформация на хранителните системи.

Европейската комисия е в правото си да поставя храната в центъра на вниманието. Хранителните системи са отговорни за почти една трета от емисиите на парникови газове, създадени от човека. Около 20% от произведената храна се разхищава или изхвърля, което представлява годишна загуба от 143 милиарда евро. Пестицидите и азотните торове водят до бърза загуба на биологично разнообразие и екологичните услуги, които се предоставят и са в равняват на около 3% от глобалния БВП.

Резистентните към антибиотици инфекции, свързани с прекомерната употреба на антибиотици в животновъдството струват около 1,5 милиарда евро всяка година допълнителни разходи за здравеопазване и производствени загуби. Тъй като малките и средните ферми бързо изчезват, концентрацията на земя в Европа е почти наравно с Бразилия, Колумбия или Филипините. И макар евтината храна за масово производство да е имала за цел да осигури хранителната сигурност за всички, все още 43 милиона европейци са изложени на риск от хранителна бедност. Междувременно разпространението на нездравословни хранителни режими води до растеж на диабет, сърдечни заболявания и други хронични заболявания, които сега представляват до 80% от разходите за здравеопазване в ЕС и ни струват около 7% от БВП, обобщават данните от Euractiv.

Следователно формата и обхватът на Farm to Fork стратегията ще помогнат да се отговори на някои належащи въпроси, например – може ли Европа да изпълни своите ангажименти за спиране на загубата на биологично разнообразие, да намали своите емисии на парникови газове извън сегашната си цел на намаление с 40% до 2030 г., за да стане климатично неутрален до 2050 г. и да поддържа здравето на почвата, както обеща да направи в законодателните си предложения относно

Общата селскостопанска политика след 2020 г.? Въпроси, на които ще се търсят отговори в стратегията. Приемайки подхода „от фермата до трапезата“, Европейската комисия признава, че тези проблеми не могат да бъдат решавани изолирано. **Земеделските производители** няма да могат да възприемат устойчиви практики, ако не им бъдат предоставени възможности за маркетинг, справедливи цени и гаранции, че те няма да бъдат подбивани от вноса от по-малко регулирани пазари. **Потребителите** няма да преминат към здравословно и устойчиво хранене без всеобхватни действия, за да направят тези опции лесни и достъпни за всички и без защита от подвеждащи здравни претенции. И хранителната бедност няма да бъде разрешена чрез продължаване на същата икономика на евтини храни, която не успя да се справи с това и вместо това генерира големи разходи за здравето на хората и околната среда, коментират от Euractiv.

Ето защо учените, фермерските организации и групите на гражданското общество – от защитниците на околната среда и общественото здраве до групите за защита на потребителите и мрежите за борба с бедността се събират, за да призоват за Обща хранителна политика.

Следователно Farm to Fork стратегията на комисията е много навременна: тя има потенциала да осъществи обединение за исканите действия в цялата хранителна система, и може да покаже, че ЕС слуша своите граждани.

Стратегията за F2F трябва да се разглежда не само като промяна за подобряване на съгласуваността в различните области на политиката за осигуряване на здраве на европейците, а също трябва да се възползва като уникална възможност за укрепване на демокрацията в ЕС и възстановяване на доверието в институциите на ЕС. *(Източник Euractiv).*

